

Charakter i ryzyko inwestycji w papiery wartościowe (str. 18 - 23)

Charakter i ryzyko związane z instrumentami podlegającymi handlu

Inwestowanie na rynkach kapitałowych jest ryzykowne. Każdy inwestor miałby ocenić swoją tolerancję na ryzyko, przekalkulować wszystkie finansowe następstwa inwestycji. LYNX nie poleca, aby inwestor nieposiadający wystarczających umiejętności, doświadczenia i kapitału inwestował w takie strategie, u których mógłby nie znieść ewentualnej straty.

Każda inwestycja niesie za sobą specyficzne ryzyko. Niniejszy dokument wskazuje wybrane podstawowe pojęcia, charakterystykę i ryzyko poszczególnych instrumentów finansowych. Ze względu na kompleksywność i wysoką ilość ogólnego i specyficznego ryzyka danych instrumentów, niniejszy dokument nie określa szczegółowo ryzyka i nie zastępuje dokładnego przestudiowania charakterystyki i ryzyka związanych z poszczególnymi instrumentami.

Historyczny rozwój cenowy nie gwarantuje przyszłych cenowych trendów i zysków.

Podstawowy podział ryzyka

Ryzyko płynności

Płynność określa zdolność do sprzedaży danego instrumentu, tj. możliwości wstąpienia lub wystąpienia z pozycji kiedykolwiek z minimalnym wpływem na cenę i wielkość kosztów. Czym mniejsza jest płynność, tym trudniej jest otworzyć lub zamknąć pozycję bez wyrażonego wpływu na oczekiwany zysk z inwestycji.

Ryzyko kredytowe

To ryzyko należy do podstawowego ryzyka finansowego, ponieważ udzielenie pożyczki jest podstawowym filarem ekonomii. Jest to ryzyko wypływające z niemożności drugiej strony transakcji na czas i w pełnej kwocie opłacić swoich zobowiązań.

Ryzyko procentowe

Powstaje w następstwie zmian stóp procentowych. Zmiana stóp procentowych może wpłynąć na inwestycje bezpośrednio (np. futures na stopy procentowe) lub pośrednio (np. swapy procentowe płacone przy przetrzymywaniu pozycji przez noc).

Ryzyko walutowe

Walutowe (dewizowe) ryzyko wpływa na zysk wpływający z fluktuacji kursów walut. Jeśli inwestor inwestuje na rynkach zagranicznych w obcej walucie, zyski z takich transakcji mogą być dodatkowo pod wpływem negatywnego rozwoju waluty wobec jego waluty krajowej.

Ryzyko zmiany ceny

Cena instrumentu jest pod wpływem danych jakimi są wyniki spółek, nastroje inwestorów, aktualne trendy na giełdzie lub w sektorze, w którym spółka działa, sytuacja geopolityczna itd. Predykcja rozwoju cenowego nie jest gwarancją jej przyszłego rozwoju.

Ryzyko utraty kapitału

Wahania cenowe mogą prowadzić do dużych strat lub do strat całego zainwestowanego kapitału. Przy niektórych produktach w wyniku dźwigni finansowej może, przy danych warunkach, dojść do strat także wyższych niż saldo na rachunku inwestora. W następstwie niskiej płynności zwiększonych wahań (np. w czasie ogłaszania wyników ekonomicznych), niedostępności systemu inwestycyjnego, ewentualnie także uniemożliwienie wyjścia lub wejścia w pozycję a tam samym zwiększoną stratą inwestycji.

Z niektórymi instrumentami finansowymi mogą być związane dodatkowe nakłady finansowe na administrowanie (np. fundusze ETF/ETC/ETNS), nakłady na składowanie (np. metali – złoto, srebro), nakłady na utrzymanie pozycji przez noc (np. swapowe odsetki w parach walutowych) itd., które mogą bezpośrednio lub pośrednio wpłynąć na wynik inwestycji.

Specyficzne ryzyko

Ryzyko inwestycji na rynkach zagranicznych

Przy transakcjach na rynkach zagranicznych konieczne jest być świadomym specyficznego ryzyka, które powiązane jest z danym krajem, w którym instrument jest emitowany lub z innymi krajami (rynek eksportowy dla akcji firmy, kraj z wysoką produkcją specyficznego surowca itd.). Następnie konieczne jest być świadomym wpływu różnych walut a także różnej legislatywy podatkowej. Ryzyko inwestycji na rynkach zagranicznych jest bardzo kompleksowe i specyficzne dla każdego instrumentu, z tego powodu nie jest możliwe w pełni go zawrzeć.

Jeśli inwestor utrzymuje w jakiegokolwiek walucie środki przez noc, płaci za ten debet odsetki do momentu aż ten debet wyrówna.

Ryzyko inwestowania na koncie marżowym (margin)

U niektórych instrumentów, zwłaszcza derywatów, wystarczy, aby na rachunku dostępna była jedynie część z całościowej wartości inwestycji w formie zaliczki – depozytu. Nawet jeśli do wejścia w pozycję wystarczy mieć jedynie ułamek wartości transakcji, zysk i strata z transakcji osiągają pełną wartość, ponieważ dochodzi do użycia dźwigni finansowej. Czym niższy depozyt jest wymagany, tym wyższa dźwignia finansowa a z nią również ryzyko. Z powodu dźwigni finansowej, może nawet małe wahanie cenowe aktywa spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty z inwestycji. Wysokość depozytu dla poszczególnych instrumentów może się zmieniać indywidualnie.

W przypadku spadku środków na rachunku inwestora poniżej minimalnie wymaganego depozytu, pozycja może być przez system inwestycyjny automatycznie zamknięta – konieczne zamknięcie pozycji (margin call) bez uprzedniego informowania inwestora. Konieczne zamknięcie pozycji może mieć wpływ na całościowy depozyt na rachunku inwestycyjnym a tam samym spowodować zamknięcie i innych pozycji na innych instrumentach.

1. Akcje

Opis produktu

Akcje są papierem wartościowym, z którym są związane prawa akcjonariusza jako współnika przede wszystkim w podziale prowadzenia spółki, jej zysku (dywidendzie), w saldzie likwidacyjnym przy jej likwidacji, prawo do objęcia nowych akcji, prawo do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu i do głosowania na nie.

Akcje notowane są na giełdach papierów wartościowych, gdzie cena jest określona przez podaż i popyt. Akcje mogą być również przedmiotem obrotu na rynkach pozagiełdowych. Akcjonariusz nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

Wynik z inwestycji w akcje jest przez zmianę ich ceny (zysk lub strata) i ewentualne wypłatą dywidendy. Wypłatę dywidendy, czyli zysków spółki, akcjonariusze otrzymują na podstawie decyzji Walnego Zgromadzenia i jej kwoty nie można przewidzieć. Dla firm zagranicznych, należy rozważyć inne formy opodatkowania dywidend.

Akcje można dzielić, np. według typu, kształtu lub formy. Według typu można je podzielić na akcje zwykłe i priorytetowe. Akcje, które nie niosą żadnego specjalnego prawa, określane są jako zwykłe. Akcje, które niosą preferencyjne prawa do udziału w zyskach lub innych środków własnych lub na saldzie likwidacyjnym firmy nazywane są priorytetowymi.

Według kształtu podzielić je można na akcje imienne (fizyczne) i zaksięgowane (jedynie ewidencje). Według formy podzielone są na akcje na właściciela oraz akcje na okaziciela. Ceny akcji są pod wpływem danych wewnętrznych i zewnętrznych. Do wewnętrznych należy sytuacja firmy, aktywność handlowa, przyszłość firmy i sektora, wejście firmy na rynek, aktywność innowacyjna i inne. Do zewnętrznych należy sytuacja polityczna, stan krajowej i światowej ekonomii i inne wpływy. Kombinacja tych czynników i poniżej wspomnianego ryzyka wiedzie do fluktuacji w cenach akcji.

Ryzyko

Ryzyko kredytowe. Akcjami handluje się głównie na rynkach papierów wartościowych, gdzie cena jest ustalana według popytu i podaży. Na cenę wpływają różne fakty jak np. wyniki spółki, nastroje inwestorów, aktualne trendy całkowite na giełdach lub w sektorze, w którym spółka działa. Wahania cenowe mogą prowadzić do strat, które nie muszą być odwołane. Nie można wykluczyć, że akcje mogą się stać całkowicie bezcennymi w przypadku bankructwa emitenta. Pod wpływem użycia dźwigni finansowej, nawet małe wahania walutowe aktywa bazowego może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty z inwestycji. Czym niższy wymagany próg depozytu, tym większa dźwignia finansowa oraz ryzyko.

Ryzyko płynności. U akcji podlegających handlu poza rynkami regulowanymi, ale także u akcji notowanych na rynkach regulowanych może być ograniczona zdolność do sprzedaży w wyniku niskiej płynności (mała wartość po stronie podaży lub popytu). Mała płynność może spowodować gorsze spełnianie poleceń oraz ewentualnego wstąpienia lub wystąpienia z pozycji, przez co strata z inwestycji może być zwiększona.

Ryzyko zmienności. Zmienność określa wahania cen instrumentów inwestycyjnych. Z wyższą zmiennością instrumentu inwestycyjnego związane jest większe ryzyko. Na zmienność ma wpływ rynek, na którym akcje są notowane, trendami w sektorze, stażem spółki i innymi wpływami. Bazowe aktywa z niższą płynnością mają zazwyczaj zwiększoną zmienność i szybkość zmian ceny. Polecenia klientów (głównie instrukcje handlowe i typu stop) z tego powodu mogą być wypełnione z innymi cenami, niż ta, która widniała w czasie składania polecenia.

Zbyt mała ilość publicznie przekazanych informacji. Większość publicznie notowanych spółek regularnie publikuje, dobrowolnie lub na podstawie warunków giełdy lub regulatora, informacje o działaniu spółki. Warunki dla akcji notowanych na pozagiełdowych rynkach (OTC, PinkSheet itd.) nie są tak restrykcyjne, z tego powodu trudne może być uzyskanie informacji o spółce notowanej na takim rynku pozagiełdowym. Tak jak różne są publikowane informacje w różnych krajach. Głównie na rynkach zagranicznych ważne jest reflektowanie różnic w sposobie publikowania informacji, ryzyko geopolityczne i inne specyficzne dane. W wyniku tego ceny akcji nie muszą być ustanowione na podstawie pełnowartościowych informacji, co zwiększa ryzyko inwestycji.

2. ETF / ETN / ETC

Opis produktu

ETF (Exchange Traded Funds) są funduszami notowanymi na giełdzie. Podlegają handlu podobnie jak akcje, z tego powodu możliwe jest użycie podobnych narzędzi jak w przypadku akcji- np. szeroka skala typów poleceń, np. kupno na kredyt, krótka sprzedaż. Te fundusze tworzą kosze papierów wartościowych, które mogą składać się z różnych instrumentów finansowych (akcje, kontrakty futures, obligacje, waluty itd.) według kierunków ETF.

Inwestor w ten sposób kupnem jednego papieru wartościowego może partycypować w ruchach szerokiej skali instrumentów inwestycyjnych. Zarządzający funduszem może za jego zarządzanie pobierać opłaty. W aktywnie zarządzanych funduszach opłata jest większa niż w zarządzanych pasywnie. Taka opłata nie jest bezpośrednia, inwestor nie opłaca go przy kupnie, ale zawarta jest bezpośrednio w cenie ETF.

ETF podlegają handlu na giełdach papierów wartościowych, gdzie ich cena jest ustanawiana na podstawie podaży i popytu. Wynik inwestycji w ETF jest tworzony poprzez zmianę ich ceny (zysk lub strata) i ewentualnym wypłaceniem dywidendy.

Zaletą funduszy notowanych na giełdach jest elastyczny sposób realizacji różnych myśli inwestycyjnych. W przeciwieństwie do pozagiełdowo notowanych funduszy, ich ceny są na bieżąco notowane i często mają niższe opłaty za zarządzanie. Nie jest możliwe zagwarantować, że ich rozwój będzie dokładnie kopiować rozwój aktywa bazowego.

Akcyjne ETF – Najpopularniejsze fundusze, które kopią rozwój danego indexu, sektorów lub strefy geograficznej. Portfolio funduszu tworzą akcje, które są objęte w śledzonym indeksie lub są wzorem reprezentatywnym dla danego sektora lub strefy geograficznej.

Obligacyjne ETF – portfolio funduszu jest tworzone przez obligacje. Używane są także obligacje skarbu państwa oraz obligacje korporacyjne stabilnych spółek. Inwestycje w te fundusze mogą rosnąć w czasie recesji ekonomicznej, ponieważ nastaje odpływ kapitału z ryzykownego rynku akcyjnego do rynku obligacyjnego.

Walutowe ETF – Fundusz stara się kopiować rozwój danej waluty lub kosza walut. Portfolio funduszu tworzą głównie kontrakty futures i ewentualne wpłaty w gotówce.

Surowcowe ETF – Oznaczone także jako ETC (Exchange Traded Commodities). Celem funduszu jest kopiowanie rozwoju ceny danego surowca. Portfolio jest złożone z kontraktów futures na dany surowiec.

ETN (Exchange Traded Note)

ETN jest niezabezpieczonym, niepodrzędnym dłużnym instrumentem emitowanym przez instytucję finansową (np. przez bank). Podobnie jak u innych dłużnych instrumentów inwestycyjnych, ETN jest jedynie kryte przez emitera. ETN dostarczają inwestorom możliwość inwestowania w różne benchmarki handlowe. Zysk ETN zazwyczaj kopiuje benchmark, do którego jest przypisany. Przykładem ETN jest ten kopiujący rozwój ceny złota (symbol GLD), które nie ma w portfolio skupionego złota fizycznie, ale kontrakty futures na złoto. ETN mogą być według typu aktywa bazowego surowcowe, walutowe lub powiązane ze zmiennością. Surowcowe ETN bywają oznaczane jako ETC Exchange Traded Commodities.

Lewarowane ETF/ETN/ETC

Fundusze lewarowane starają się osiągnąć wielokrot-

ność zysków z aktywa bazowego lub indeksu, który śledzi. Zazwyczaj takie fundusze skupiają się na osiągnięciu dwukrotnego lub trzykrotnego wyniku dziennego aktywa bazowego w ciągu jednego dnia bez wliczenia opłat i innych kosztów.

Do osiągnięcia dźwigni finansowej, fundusze często używają derywatów jak np. opcje, futures lub swapy. Używanie derywatów i efektu dźwigni finansowej może wieść do większej zmienności i ekstremalnym wahaniom cenowym. Fundusze lewarowane są przeznaczone do krótkookresowej spekulacji, z powodu zwiększonego ryzyka strat.

Inverse ETF/ETN/ETC

Fundusze tzw. Inverse starają się osiągnąć przeciwny rozwój niż aktywa bazowe, z którym są powiązane. Fundusze inverse służą do profitowania ze spadków cen aktywa bazowego lub jako sposób zabezpieczenia się przed spadkiem cen aktywa bazowego. Fundusze inverse mogą korzystać także z efektu dźwigni finansowej dla osiągnięcia zwiększonych zysków z odwrotnego rozwoju aktywa bazowego (-200%, -300% itd.).

Do osiągnięcia dźwigni finansowej fundusze używają często derywatów jak np. opcje, futures lub swapy. Fundusze inverse są przeznaczone do krótkookresowej spekulacji, ponieważ mają zwiększone ryzyko strat.

Fundusze lewarowane i inverse są kompleksowymi instrumentami finansowymi, które są przeznaczone jedynie dla wyrafinowanych inwestorów, którzy w pełni rozumieją warunki i ryzyko z nimi związane. Większość funduszy lewarowanych i inverse jest równoważona na bazie dziennej, niektóre na bazie miesięcznej. Jeśli inwestor utrzymuje takie fundusze w dłuższym okresie niż jeden dzień czy miesiąc, wydajność funduszu może być inna niż wydajność aktywa bazowego. Powodem jest projekcja kosztów rolowania kontraktów futures, które fundusz ma w portfelu. W dziennym równoważeniu portfolio funduszu jest większa frekwencja transakcji a co za tym idzie i kosztów operacyjnych.

Poszczególne instrumenty finansowe (akcje, obligacje, futures, opcje itd.) w portfolio funduszu nie podlegają identycznym zasadom, z tego powodu w różnych funduszach może dochodzić do innego efektu podatkowego.

Ryzyko

Fundusze ETF/ETN/ETC podlegają handlu na tych samych zasadach co akcje, z tego powodu ryzyko jest identyczne jak dla akcji (patrz część o akcjach).

Ryzyko kredytowe. ETF/ETN/ETC handluje się głównie na rynkach papierów wartościowych, gdzie cena jest ustalana według popytu i podaży. Pod wpływem użycia dźwigni finansowej, nawet małe wahania walutowe aktywa bazowego może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty z inwestycji. Czym niższy wymagany próg depozytu, tym większa dźwignia finansowa oraz ryzyko. Poprzez inwestycje w ETF/ETN/ETC inwestor może stracić cały swój kapitał.

Ryzyko płynności. U niektórych funduszy ETF/ETN/ETC może występować mała płynność finansowa (mała wartość po stronie podaży lub popytu). Mała płynność może spowodować gorsze spełnianie poleceń oraz ewentualnego wstąpienia lub wystąpienia z pozycji, przez co strata z inwestycji może być zwiększona.

Ryzyko walutowe. Zysk lub strata z transakcji w walucie obcej są pod wpływem fluktuacji kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych. Wzrost stóp procentowych może mieć mniejszy wpływ na ETF/ETN/ETC. Następstwem wzrostu stóp procentowych może być także zwiększenie kosztów na handel na depozyt, jeśli dojdzie do zwiększenia stóp procentowych, od których są te koszty odliczone.

Ryzyko aktywa bazowego. Ponieważ ETF/ETN/ETC mają w swoich portfolio skupione różne aktywa, ich cena zależna jest od ceny tych zakupionych aktyw. Na cenę ETF/ETN/ETC wpływa w tym przypadku także samo ryzyko jak na cenę zakupionych aktyw. Ryzyko aktywa bazowego może mieć wpływ na powiązane ETF/ETN/ETC, co może uniemożliwić wyjście z pozycji i zwiększyć potencjalną stratę.

3. Opcje

Opis produktu

Opcja jest umowa pomiędzy kupującym a sprzedającym związana z wymiana aktywa bazowego do określonej daty w przyszłości.

Kupujący opcje ma prawo kupić lub sprzedać z wcześniejszą ustanowioną cenę przed upływem danej daty (ekspiracji) kontraktu opcyjnego. Sprzedający ma obowiązek te aktywa bazowe przekazać według umownych warunków. Aby zabezpieczyć fakt, że sprzedający opcje wypełni swój obowiązek, będzie od niego wymagany depozyt (tzw. margin). Bazowym aktywem opcji są przede wszystkim akcje, ETF i indeksy.

Kupujący za zyskanie tego prawa płaci sprzedającemu premię opcyjną, która określa cenę opcji. Cena opcji (premia opcyjna) zależna jest od aktywa bazowego, zmienności aktywa bazowego, czasu do ekspiracji, stopień odsetek, prognoza rozwoju ceny i ewentualne wypłaty dywidendy. Nawet jeśli inwestor może mieć poprawną prognozę rozwoju ceny aktywa bazowego, w wyniku tych, lub innych, danych może jego inwestycja nie być zyskowna. Wzrost zmienności zwiększa premię opcyjną i na odwrót: jego spadek zmniejsza cenę opcji. Wraz ze zbliżającą się datą ekspiracji spada cena opcji. Opcje z dłuższym czasem do ekspiracji mają zazwyczaj większą premię opcyjną niż te z krótszym czasem do ekspiracji.

Premium opcyjnie lub jego cena składa się z wewnętrznej wartości opcji i czasowej wartości opcji. Wewnętrzna cena opcji jest określana przez stosunek aktualnej ceny spot i ceny wykonania, i określa, czy jest w pieniądzu (in-the-money - cena realizacji jest niższa od ceny spot i opcja ma wartość dodatnią wewnętrzną), na pieniądzu (AT-the-money - cena realizacji jest równa cenie spot i opcja ma zerową wartość wewnętrzną) lub poza pieniądzem (out-of-the-money - cena realizacji jest powyżej ceny spot i opcja ma zerową wartość wewnętrzną). Wartość czasowa jest kwotą przekraczającą ramy wartości wewnętrznej, która obejmuje oczekiwany przyszły dochód w czasie i zależy od czasu do czasu ekspiracji i zmienności instrumentu bazowego.

Handlu podlegają opcje na akcje, ETF, futures lub indeksy. Poprzez rozliczenie opcji na akcje i ETF dochodzi do kupna, sprzedaży lub wytworzenia krótkiej pozycji na akcjach lub ETF. Poprzez rozliczenie opcji na indeksy dochodzi do przypisania lub odpisania gotówki z konta. Rozliczenie opcji na futures może odbyć się w gotówce lub poprzez dostarczenie aktywa bazowego, kiedy dochodzi do kupna, sprzedaży lub wytworzenia krótkiej pozycji w futures. Sposób rozliczenia jest na sztywno ustanowiony przez giełdę dla każdego instrumentu.

Opcje kupna (call options)

Nabywca opcji kupna ma prawo kupić aktywa bazowe po z góry ustalonej cenie (cenie wykonania), czym zapewnia sobie konkretną cenę zakupu aktywów. Za opcje te zapłacić musi premię opcyjną, która jednocześnie stanowi maksymalną możliwą stratę na opcji. Inwestor osiąga zysk z opcji, gdy cena aktywów bazowych osiągnie wartość wyższą, niż ich cena rynkowa w momencie wykonania plus wpłacona premia opcyjna. Wykonanie opcji kupna powoduje zajęcie pozycji długiej w aktywach bazowych. Po wykonaniu opcji, maksymalna możliwa strata zwiększa się do całkowitej wartości posiadanych akcji. Sprzedający opcje kupna

ma obowiązek dostawy aktywów bazowych za z góry ustaloną cenę. Sprzedając opcje, inwestor otrzyma premię opcyjną, która stanowi jednocześnie maksymalny możliwy przychód z inwestycji. Kiedy nabywca dokona wykonania opcji, sprzedający ma obowiązek dostarczyć mu aktywa bazowe. Jeżeli sprzedający opcje w momencie wykonania opcji przez nabywcę nie posiada aktywów bazowych w odpowiedniej wysokości na rachunku, bądź w odpowiedniej fizycznej ilości, zajmuje tym samym krótką pozycję w aktywach bazowych. Maksymalna możliwa strata na sprzedaży opcji kupna jest nieograniczona.

Opcje sprzedaży (put options)

Nabywca opcji sprzedaży ma prawo sprzedać aktywa bazowe po z góry ustalonej cenie. Za opcje te zapłacić musi premię opcyjną, która jednocześnie stanowi maksymalną możliwą stratę na opcji. Inwestor osiąga zysk z opcji, gdy cena aktywów bazowych osiągnie wartość niższą, niż ich cena rynkowa w momencie wykonania minus wpłacona premia opcyjna. Wykonanie opcji sprzedaży powoduje zajęcie pozycji krótkiej w aktywach bazowych. Po wykonaniu opcji, ryzyko pozycji krótkiej staje się teoretycznie nieograniczone. Sprzedający opcje sprzedaży ma obowiązek nabyć aktywa bazowe za z góry ustaloną cenę. Sprzedając opcje, inwestor otrzyma premię opcyjną, która stanowi jednocześnie maksymalny możliwy przychód z inwestycji. Jeśli kupujący dokona wykonania opcji, sprzedający ma obowiązek zakupić aktywa bazowe, zajmując tym samym długą pozycję. Maksymalną możliwą stratę na sprzedaży opcji sprzedaży określa różnica między ceną wykonania a otrzymaną premią opcyjną.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – obrót opcjami ma miejsce zazwyczaj na giełdach opcyjnych, gdzie cena ustalana jest na podstawie popytu i podaży. W przypadku opcji zastosowanie ma efekt dźwigni finansowej, ze względu na zmiany ceny aktywów bazowych wywołują proporcjonalnie większe zmiany wartości opcji. Im bardziej cena rynkowa w momencie wykonania różni się od aktualnej ceny aktywów bazowych, tym wyższe jest ryzyko, że inwestor utraci cały swój kapitał. Po stronie sprzedającego opcje potencjalne straty są nieograniczone; mogą one znacznie przewyższyć otrzymaną za opcje cenę. Inwestor może także być zobowiązany do kupna aktywów bazowych za cenę znacznie przewyższającą cenę rynkową, bądź też do sprzedaży aktywów bazowych za cenę znacznie niższą, niż rynkowa. Wahania cenowe prowadzić mogą do bardzo dużych strat, ze stratą całego zainwestowanego kapitału włącznie.

Ryzyko płynności – możliwość obrotu opcjami może zostać ograniczona na skutek niskiej płynności (niskiej wartości podaży lub popytu) na konkretnych cenach wykonania. Niska płynność może spowodować trudności w wypełnianiu wytycznych, może także pojawić się niemożliwość wejścia bądź wycofania się z pozycji, co spowodować może zwiększenie straty z inwestycji. Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom zmian kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych – zmiany stóp procentowych mają wpływ na cenę opcji, a także pośredni wpływ na cenę aktywów bazowych. Wzrost stóp procentowych prowadzi do wzrostu wartości opcji kupna oraz spadku wartości opcji sprzedaży.

Ryzyko zmienności – zmienność dotyczy zmian cen aktywów bazowych, dopóki znajdują się one w obrocie. Na cenę opcji wpływ ma także zmienność historyczna i implikowana. Zwłaszcza zmienność implikowana ma znaczny wpływ na cenę opcji (np. w sytuacji ogłoszenia wyników firmy). Bardzo trudno jest przewidywać zmienność oraz jej wpływ na cenę opcji. Szybki wzrost zmienności zazwyczaj podwyższa cenę opcji, zwiększając jednocześnie ryzyko przy sprzedaży

opcji niekrytych.

Ryzyko aktywów bazowych – ponieważ opcja jest derywatem finansowym danych aktywów bazowych, jej cena zależna jest od ceny tychże aktywów bazowych. Cena opcji podlega więc takiemu samemu ryzyku, jak cena aktywów bazowych. Ryzyko aktywów bazowych może być podwyższone poprzez zastosowanie efektu dźwigni finansowej. Zakończenie obrotu danymi aktywami bazowymi może mieć wpływ na obrót odnośnymi opcjami, co może uniemożliwić wyjście z pozycji, a tym samym spowodować zwiększenie straty z inwestycji.

Kontrakty opcyjne pozostają w obrocie jedynie przez określony czas, po którego upływie osiągają zerową wartość. Zakończenie obrotu danymi aktywami bazowymi może mieć wpływ na obrót odnośnymi opcjami, co może uniemożliwić wyjście z pozycji, a tym samym spowodować zwiększenie straty z inwestycji.

Jeżeli przed upływem terminu ważności inwestor nie posiada na rachunku dostatecznej ilości środków na utrzymanie pozycji po przypisaniu, bądź na spłatę zobowiązań w gotówce, jego pozycja może zostać w całości lub w części zamknięta. Jeżeli inwestor nie posiada na rachunku dostatecznej ilości środków na utrzymanie pozycji po przypisaniu, jego pozycja może zostać automatycznie w całości lub w części zamknięta przez system. Częściowe lub całkowite zamknięcie pozycji może mieć negatywny wpływ na portfolio inwestora.

Sprzedaż call opcji bez pokrycia wiąże się z ekstremalnym ryzykiem, a potencjalna strata jest nieograniczona. Sprzedaż put opcji bez pokrycia łączy się z możliwością wysokiej straty, jeżeli cena aktywów bazowych spadnie poniżej poziomu ceny wykonania. Przy niekrytej sprzedaży opcji, część środków na rachunku inwestora blokowana jest w postaci depozytu. Jeżeli cena niekrytych opcji rośnie przy sprzedaży, rośnie też wysokość depozytu. Jeżeli na rachunku klienta nie znajdują się środki w odpowiedniej wysokości, by pokryć wartość wymaganego depozytu, jego pozycja w opcjach może być automatycznie zamknięta przez system. Sprzedaż opcji bez pokrycia jest dogodnym rozwiązaniem jedynie dla inwestorów, którzy są całkowicie świadomi charakteru i ryzyka handlu opcjami, posiadają na rachunku ilość środków wystarczającą na wpłacenie wymaganego depozytu oraz są gotowi podjąć poważne ryzyko.

W przypadku opcji typu amerykańskiego, istnieje możliwość wykonania ich przed czasem lub przypisania przez cały okres utrzymywania pozycji w opcjach.

4. Futures

Opis produktu

Kontrakt futures jest derywatem finansowym, którego cena ustalana jest na podstawie ceny aktywów bazowych. Kontrakt futures to umowa dwustronna, zawarta pomiędzy dwiema stronami, która określa obowiązek nabywcy, by kupić, a sprzedawcy, by sprzedać dane aktywa bazowe w mającym nastąpić w przyszłości terminie, ze ceną, jaka została ustalona w momencie zawarcia umowy.

W momencie zawarcia umowy, nabywca nie wpłaca, a sprzedawca nie otrzymuje całej kwoty, na jaką opiewa kontrakt. Obie strony blokują jedynie część wartości kontraktu w formie zaliczki – depozytu, która wynosi zazwyczaj kilka procent całkowitej wartości kontraktu. Mimo iż do zajęcia pozycji wystarczy posiadać na rachunku jedynie ułamek wartości transakcji, osiągnięty zysk i strata naliczane są w pełnej wysokości, dochodzi więc do zastosowania efektu dźwigni finansowej. Aby zająć pozycję, konieczne jest wpłacenie depozytu początkowego (initial margin). Każdego dnia do

rachunków klientów doliczane są zyski, a odliczane straty, wyciecane na podstawie różnicy między bieżącym kursem danego dnia a dnia poprzedniego, określanej mianem depozytu zmiennego. Jeżeli wpłacony depozyt jest zbyt niski, inwestor musi uzupełnić zabezpieczenie do odpowiedniej wartości (margin call). Depozyt początkowy i uzupełniający mogą zmieniać się w trakcie handlu, co prowadzić może do niedobrowolnego zamknięcia pozycji, które może przyczynić się do powstania strat.

Rozliczenie kontraktu futures nastąpić może w postaci fizycznego przekazania aktywów bazowych lub w formie gotówkowej. Niedozwolone jest fizyczne przekazanie kontraktu futures. Kontrakty futures mogą mieć różne okresy wykonania (terminy ważności), które stanowiąc są w standaryzowanych jednostkach czasu (miesięczne, kwartalne, itd.). Kontrakty futures zazwyczaj nie są zatrzymywane aż do końca okresu ważności.

Aktywami bazowymi dla kontraktów futures mogą być indeksy, towary, stopy procentowe, waluty i inne.

Kontrakty futures są standaryzowanymi instrumentami finansowymi stosowanymi w obrocie giełdowym. Centrum clearingowe występuje jako strona przeciwna względem kupującego i sprzedającego i gwarantuje wywiązanie się ze zobowiązań zawartych między stronami.

Kontrakty futures stosowane są przy spekulacji na wzrost oraz na spadek ceny aktywów bazowych, a także w charakterze zabezpieczenia.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – obrót kontraktami futures ma miejsce zazwyczaj na regulowanych rynkach, gdzie cena ustalana jest na podstawie popytu i podaży. Ze względu na efekt dźwigni finansowej, nawet stosunkowo niewielka zmiana cen aktywów bazowych może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty na inwestycji. Im mniejszy wymagany depozyt, tym większy efekt dźwigni finansowej, a tym samym – ryzyko. Obracając kontraktami futures, inwestor może utracić nawet cały swój kapitał, potencjalna strata może nawet go przewyższyć.

Ryzyko płynności – niska płynność, szczególnie przed datą wykonania lub przed ostatnim dniem, w którym możliwy jest obrót danym kontraktem, może spowodować trudności w wykonywaniu wytycznych, a tym samym zwiększenie straty z inwestycji.

Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom zmian kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych – zmiany stóp procentowych mogą mieć bezpośredni wpływ na cenę kontraktów futures, a także pośredni na cenę aktywów bazowych.

Ryzyko aktywów bazowych – ponieważ kontrakt futures jest instrumentem pochodnym danych aktywów bazowych, jego cena zależna jest od ceny tychże aktywów bazowych. Cena kontraktu futures podlega więc takiemu samemu ryzyku, jak cena aktywów bazowych. Ryzyko aktywów bazowych może być podwyższone poprzez zastosowanie efektu dźwigni finansowej. Zakończenie obrotu danymi aktywami bazowymi może mieć wpływ na obrót odnośnymi kontraktami futures, co może uniemożliwić wyjście z pozycji, a tym samym spowodować zwiększenie straty z inwestycji.

Jeżeli inwestor nie wyjdzie z pozycji w kontraktach futures z fizyczną dostawą przedostatniego lub ostatniego dnia, w którym możliwy jest obrót danym kontraktem, jego pozycja zostanie automatycznie zamknięta

przez system celem zapobieżenia fizycznej dostawie. Jeżeli inwestor nie posiada na rachunku środków wystarczających na spłatę zobowiązań wpływających z zawartego kontraktu futures z rozliczeniem w formie gotówkowej przedostatniego lub ostatniego dnia, w którym możliwy jest obrót danym kontraktem, jego pozycja również może zostać automatycznie zamknięta przez system.

Standardowo, cena kontraktu futures wzrasta wraz z upływem okresu wykonania (contango). Jeżeli inwestor utrzymuje pozycję długą przed terminem ważności i zamierza ją utrzymać także i po tym terminie, musi sprzedać aktualnie posiadany kontrakt o kończącym się terminie ważności i zakupić kontrakt z dłuższym terminem ważności, co bywa określane mianem rolowania. Sytuacja wygląda podobnie w przypadku, gdy cena kontraktu futures wraz z upływem okresu wykonania spada (backwardation). Jeśli inwestor utrzymuje pozycję krótką przed terminem ważności i zamierza ją utrzymać także i po tym terminie, musi sprzedać aktualnie posiadany kontrakt o kończącym się terminie ważności i zakupić kontrakt z dłuższym terminem ważności, czyli rolować kontrakt. Ze względu na backwardation, nakłady na rolowanie będą wyższe.

5. Forex

Charakterystyka produktu

Forex, inaczej Foreign Exchange, to określenie rynku walutowego, na którym za pomocą instrumentów pochodnych dochodzi do handlu parami walutowymi. Transakcje odbywają się na rynku pozagieldowym, który tworzą banki oraz inne instytucje finansowe. Handel parami walutowymi polega na tym, iż kupuje się jedną walutę, a sprzedaje drugą, na podstawie aktualnej ceny (ceny spot). Podstawowa waluta jest jednocześnie walutą transakcji, zaś zysk i strata rozliczane są w drugiej z walut.

Zajmując pozycję, inwestor nie musi posiadać na swym rachunku środków odpowiadających całej wysokości inwestycji. Wystarczy zdeponować jedynie część inwestycji w formie zaliczki – depozytu, sięgającego zazwyczaj kilku procent. Mimo iż do zajęcia pozycji wystarczy posiadać na rachunku jedynie ułamek wartości transakcji, osiągnięty zysk i strata naliczane są w pełnej wysokości, dochodzi więc do zastosowania efektu dźwigni finansowej.

Handel parami walutowymi odbywa się na niezwykle płynnym międzybankowym rynku ECN, gdzie kursy światowych walut notowane są przez 14 światowych instytucji bankowych.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – handel parami walutowymi odbywa się na rynkach nieregulowanych. Wahania cen mogą prowadzić do dużych strat, nawet całego zainwestowanego kapitału. Ze względu na efekt dźwigni finansowej, nawet stosunkowo niewielka zmiana cen w parze walutowej może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty na inwestycji. Im mniejszy wymagany depozyt, tym większy efekt dźwigni finansowej, a tym samym – ryzyko. Poprzez handel parami walutowymi, inwestor może utracić nawet cały swój kapitał. Potencjalna strata może nawet przewyższać wartość środków, jakie posiada na rachunku.

Ryzyko płynności – rynek Forex jest jednym z najbardziej płynnych rynków. Możliwość zawarcia transakcji Forex zależy jednak od tego, czy dealer może udostępnić i przenieść wytyczne na nieregulowany rynek. Na rynku nieregulowanym nie ma gwarancji płynności ani kwotowania cen. Na skutek tego, mogą zaistnieć trudności w stosowaniu wytycznych inwestora, może także pojawić się niemożliwość wejścia bądź wycofania się z pozycji, co spowodować może zwiększenie straty z inwestycji.

Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom zmian kursów walut.

Ryzyko zmienności – zmienność pary walutowej wzrasta zwłaszcza wskutek ogłaszania danych makroekonomicznych (zmiana PKB, wysokości bezrobocia, itd.), ogłoszeń banków centralnych (zmiana bądź utrzymanie stóp procentowych, itd.) bądź też zmian sytuacji geopolitycznej dotyczącej danych walut. Ze względu na to, instrukcje klientów (zwłaszcza instrukcje rynkowe i typu stop) mogą być wypełniane przy zastosowaniu innych cen, niż istniejące w momencie wydania instrukcji.

Ryzyko stóp procentowych – od posiadanych pozycji Forex, inwestor może płacić zobowiązania (swap, rollover), które prowadzą do zwiększenia nakładów na inwestycję w przypadku wzrostu stóp procentowych, na których podstawie określane są tego rodzaju opłaty. Zmiana stóp procentowych może prowadzić także do przeniesienia kapitału między walutami światowymi, co powodować może ich wzmocnienie lub osłabienie.

W sytuacji, kiedy wartość posiadanych przez inwestora środków spadnie poniżej minimalnego wymaganego depozytu, jego pozycja może być automatycznie zamknięta przez system transakcyjny.

6. Obligacje

Opis produktu

Obligacja jest papierem wartościowym, z którym łączy się prawo jej posiadacza do otrzymania od emitenta obligacji spłaty pożyczonej kwoty, włącznie z odsetkami (procentami), zgodnie z warunkami obligacji.

Ze względu na emitenta, obligacje dzielą się na skarbowe (emitentem jest państwo), komunalne (emitentem jest jednostka samorządowa) oraz obligacje podmiotów prawnych (emitentem jest przedsiębiorstwo).

Ze względu na okres do wykupu, wyróżnia się obligacje krótkoterminowe - z okresem wykupu do 1 roku (np. państwowe bony skarbowe, certyfikaty depozytowe), średnioterminowe - z okresem wykupu od 1 do 10 lat, oraz długoterminowe – z okresem wykupu powyżej 10 lat.

Ze względu na sposób oprocentowania, wyróżnia się obligacje z oprocentowaniem stałym, które jest ustanowione na cały okres do wykupu i niezmiennie, obligacje z oprocentowaniem zmiennym, w przypadku których stawka zależy od kwoty referencyjnej (zazwyczaj indeksów międzybankowych, takich jak PRIBOR, LIBOR, EURIBOR), a także obligacje zerokuponowe, od których nie są naliczane odsetki, ale obligacje te kupowane są za cenę niższą, niż nominalna (zakup z dyskontem).

Inwestor osiąga zysk, jeśli suma należnych odsetek oraz ceny sprzedaży obligacji jest wyższa, niż cena zakupu obligacji.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – handel obligacjami odbywa się przeważnie na rynku pozagieldowym. Wahania cen mogą prowadzić do dużych strat, nawet całego zainwestowanego kapitału.

Ryzyko płynności – niska płynność w przypadku obligacji prowadzić może do zwiększenia spreadu (różnica między wartością podaży i popytu). Przy szerokim spreadzie bardziej opłacalne może być przetrzymanie obligacji aż do końca okresu do wykupu i uniknięcie tym samym ukrytych kosztów spreadu. Brak płynności w przypadku obligacji sprawia, że inwestor może być zmuszony przetrzymać je aż do końca okresu do

wykupu.

Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom zmian kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych – zmiany stóp procentowych mogą mieć wpływ na wartość obligacji. Zazwyczaj wraz ze wzrostem stóp procentowych, ceny obligacji spadają.

Ryzyko kredytowe – możliwość wypełniania wpływających z obligacji zobowiązań zależy wyłącznie od emitenta, w związku z czym inwestor narażony jest na finansowe i handlowe ryzyko, włącznie z ryzykiem kredytowym, odnośnie strony przeciwnej.

Ryzyko odwołalności – w przypadku obligacji odwołalnych, emitent może w każdej chwili odwołać (wypowiedzieć) obligację, zgodnie z warunkami umowy emisyjnej. Kupując tego rodzaju obligacje, inwestor narażony jest na ryzyko nieotrzymania należnych odsetek za cały przewidywany okres do wykupu obligacji.

7. CFD

Charakterystyka instrumentu

CFD (Contract for Difference – kontrakt różnicy kursowej) to derywat finansowy, oznaczający relację, w której dwie strony umowy uzgodniły, iż jedna strona zwróci drugiej różnicę między ceną kupna a sprzedażą po zakończeniu transakcji. Bazowymi aktywami, których zmiany cenowe odzwierciedla kontrakt CFD, mogą być akcje, pary walutowe, towary, indeksy itd. Z kontraktem CFD nie łączy się prawo własności, jak ma to miejsce np. w przypadku akcji.

Kontrakty CFD są stosowane przede wszystkim dla krótkoterminowych zabezpieczeń i spekulacji, ze względu na to, iż od utrzymywania pozycji płacone są odsetki. Przy wejściu do pozycji, na rachunku inwestora blokowane są środki w wysokości części całkowitej wartości inwestycji (depozyt na koncie marżowym), ale zysk lub strata naliczane są w pełnej wysokości. W przypadku inwestycji za pomocą kontraktu CFD dochodzi do wykorzystania efektu dźwigni finansowej. Twórca rynku na prawo zmienić wymagania dotyczące depozytu względem każdego kontraktu CFD z osobna.

Stroną przeciwną i twórcą rynku dla kontraktów CFD jest Interactive Brokers UK.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – transakcje z zastosowaniem CFD odbywają się na rynkach pozagieldowych, gdzie cena określana jest przez twórcę danego rynku na podstawie aktualnych zmian ceny aktywów bazowych. Ze względu na różnice między aktywami bazowymi, różne jest ryzyko związane z obrotem różnymi rodzajami aktywów bazowych. Ze względu na efekt dźwigni finansowej, nawet stosunkowo niewielka zmiana cen aktywów bazowych może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty na inwestycji. Im mniejszy wymagany depozyt, tym większy efekt dźwigni finansowej, a tym samym – ryzyko. Poprzez transakcje z zastosowaniem kontraktów CFD, inwestor może utracić nawet cały swój kapitał. Potencjalna strata może nawet przewyższać wartość środków, jakie posiada na rachunku.

Ryzyko płynności – twórca rynku nie gwarantuje zastosowania kwotowania dla CFD, może też w dowolnym momencie zakończyć możliwość dokonywania transakcji z zastosowaniem CFD dla danych aktywów bazowych. Na skutek tego, mogą zaistnieć trudności w stosowaniu wytycznych inwestora, może także pojawić się niemożliwość wejścia bądź wycofania się z pozycji, co spowodować może zwiększenie straty z

inwestycji.

Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom zmian kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych – od posiadanych pozycji CFD, inwestor może płacić odsetki, które prowadzą do zwiększenia nakładów na inwestycję. Tego rodzaju opłaty mogą ulec podwyższeniu w przypadku podwyższenia stóp procentowych, na podstawie których są ustalane.

Ryzyko zmienności – zmienność dotyczy zmian cen aktywów bazowych, dopóki znajdują się one w obrocie. Aktywa bazowe o niższej płynności mają zazwyczaj wyższą zmienność, a tym samym szybsze zmiany cen. Ze względu na to, instrukcje klientów (zwłaszcza instrukcje rynkowe i typu stop) mogą być wypełniane przy zastosowaniu innych cen, niż istniejące w momencie wydania instrukcji.

Ryzyko strony przeciwnej – ponieważ stroną przeciwną dla kontraktów CFD jest Interactive Brokers UK, inwestor narażony jest na finansowe i handlowe ryzyko, włącznie z ryzykiem kredytowym, odnośnie tejże strony przeciwnej.

Ryzyko aktywów bazowych – ponieważ kontrakt CFD jest instrumentem pochodnym danych aktywów bazowych, jego cena zależna jest od ceny tychże aktywów bazowych. Cena kontraktu CFD podlega więc takiemu samemu ryzyku, jak cena aktywów bazowych. Ryzyko aktywów bazowych może być podwyższone poprzez zastosowanie efektu dźwigni finansowej. Zakończenie obrotu danymi aktywami bazowymi może mieć wpływ na obrót odnośnymi kontraktami CFD, co może uniemożliwić wyjście z pozycji, a tym samym spowodować zwiększenie straty z inwestycji.

W sytuacji, kiedy wartość posiadanych przez inwestora środków spadnie poniżej minimalnego wymaganego depozytu, jego pozycja może być automatycznie zamknięta przez system transakcyjny.

8. Metale szlachetne

Charakterystyka

Obrót metalami (metals) obejmuje obrót ceną spot złota (XAUUSD) oraz ceną spot srebra (XAGUSD). Spotowe złoto i spotowe srebro to wysoce efektywne, elastyczne i wymagające niskich nakładów sposób na długo- bądź krótkoterminowe inwestowanie za pomocą tych instrumentów. Jeden kontrakt odpowiada jednej uncji trojańskiej. Obrót kontraktami ma miejsce na rynku pozagiełdowym, za pośrednictwem międzynarodowych standardów dla handlu i rozliczeń złota i srebra LOCO London. W przypadku większości rynków pozagiełdowych, parowanie elektroniczne i rozliczenia zabezpiecza The London Precious Metal Clearing Limited. Pomimo iż handel ma miejsce w Londynie, transakcje przeprowadzane są w USD.

Zajmując pozycję, inwestor nie musi posiadać na swym rachunku środków odpowiadających całej wysokości inwestycji. Wystarczy jedynie jej część w formie zaliczki – depozytu (konto marżowe), sięgającego zazwyczaj kilku procent. Mimo iż do zajęcia pozycji wystarczy posiadać na rachunku jedynie ułamek wartości transakcji, osiągnięty zysk i strata naliczane są w pełnej wysokości, dochodzi więc do zastosowania efektu dźwigni finansowej.

Zabezpieczenie transakcji stanowi fizycznie istniejące złoto i srebro. W związku z tym, inwestorowi obracającymi wzmiankowanymi kontraktami mogą być naliczane opłaty za jego przechowywanie. Pomimo iż transakcje mają pokrycie w złocie i srebrze, inwestor nie otrzymuje konkretnych sztabek wzmiankowanych

metali. Są one przekazywane łącznie Interactive Brokers UK, będącemu jednocześnie stroną przeciwną powyższych transakcji.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – obrót metalami szlachetnymi ma miejsce na rynku pozagiełdowym, gdzie cena ustalana jest na podstawie aktualnych zmian ceny aktywów bazowych. Ze względu na efekt dźwigni finansowej, nawet stosunkowo niewielka zmiana cen aktywów bazowych może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty na inwestycji. Im mniejszy wymagany depozyt, tym większy efekt dźwigni finansowej, a tym samym – ryzyko. Poprzez transakcje z zastosowaniem kontraktów CFD, inwestor może utracić nawet cały swój kapitał. Potencjalna strata może nawet przewyższać wartość środków, jakie posiada na rachunku.

Ryzyko płynności – twórca rynku nie gwarantuje zastosowania kwotowania dla kontraktów na metale szlachetne, może też w dowolnym momencie zakończyć możliwość obrotu tymi kontraktami. Na skutek tego, mogą zaistnieć trudności w stosowaniu wytycznych inwestora, może także pojawić się niemożliwość wejścia bądź wycofania się z pozycji, co spowodować może zwiększenie straty z inwestycji. Aktywa bazowe o niższej płynności mają zazwyczaj wyższą zmienność, a tym samym szybsze zmiany cen. Ze względu na to, instrukcje klientów (zwłaszcza instrukcje rynkowe i typu stop) mogą być wypełniane przy zastosowaniu innych cen, niż istniejące w momencie wydania instrukcji.

Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom zmian kursów walut.

Ryzyko zmienności – zmienność dotyczy zmian cen aktywów bazowych, dopóki znajdują się one w obrocie. Aktywa bazowe o niższej płynności mają zazwyczaj wyższą zmienność, a tym samym szybsze zmiany cen. Ze względu na to, instrukcje klientów (zwłaszcza instrukcje rynkowe i typu stop) mogą być wypełniane przy zastosowaniu innych cen, niż istniejące w momencie wydania instrukcji.

Ryzyko strony przeciwnej – ponieważ stroną przeciwną dla kontraktów na metale szlachetne jest Interactive Brokers UK, inwestor narażony jest na finansowe i handlowe ryzyko, włącznie z ryzykiem kredytowym, odnośnie tejże strony przeciwnej.

W sytuacji, kiedy wartość posiadanych przez inwestora środków spadnie poniżej minimalnego wymaganego depozytu, jego pozycja może być automatycznie zamknięta przez system transakcyjny.

9. Certyfikaty

Opis

Certyfikaty to narzędzia inwestycyjne, należące do grupy produktów strukturyzowanych. Cena tego rodzaju derywatów finansowych zależy od aktywów bazowych (akcje, indeksy, towary, waluty, itd.) Istnieją certyfikaty z okresem spłaty i bez niego, czyli tzw. certyfikaty open-end. Certyfikaty emitowane są przez wielkie instytucje bankowe, które poprzez okres posiadania certyfikatu przez inwestora mogą obracać środkami, które inwestor wyłożył na zakup certyfikatu.

Turbo certyfikaty (certyfikaty knock-out) to instrumenty oparte o zasadę dźwigni finansowej, które działają na podobnej zasadzie, jak handel na kredyt. Inwestor pokrywa jedynie część inwestycji, a pozostała część finansowana jest przez emitenta. Od części, jaką emitent „pożycza” inwestorowi, naliczane są odsetki.

Docelowa cena certyfikatu może, w okresie jego ważności, ulegać zmianom ze względu na naliczane

odsetki w przypadku certyfikatów opartych o zasadę dźwigni finansowej. Docelowa cena, jaka ustalana jest przy emisji może być podwyższona (dla certyfikatów wzrostowych) lub obniżona (dla certyfikatów spadkowych) o naliczone odsetki.

Dla certyfikatów tego typu ustalana jest granica, cena knock-out, po osiągnięciu której następuje ukończenie obrotu danym certyfikatem. Jeżeli saldo certyfikatu jest dodatnie, dana kwota zostaje wypłacona inwestorowi. Cena knock-out funkcjonuje na podobnej zasadzie, jak cena stop, powodująca wyjście z pozycji w taki sposób, aby maksymalnie ograniczyć możliwą stratę. Po osiągnięciu ceny knock-out, obrót danym certyfikatem jest zakończony. Osiągnięcie granicy knock-out może nastąpić także poza głównymi godzinami biznesowymi.

Za pomocą certyfikatów możliwe są spekulacje zarówno na wzrost, jak i na spadek rynku.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – obrót certyfikatami ma miejsce zazwyczaj na regulowanym rynku, gdzie cena ustalana jest przez twórcę rynku na podstawie aktualnych zmian ceny aktywów bazowych. Ze względu na efekt dźwigni finansowej, nawet stosunkowo niewielka zmiana cen aktywów bazowych może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty na inwestycji. Im mniejszy wymagany depozyt, tym większy efekt dźwigni finansowej, a tym samym – ryzyko. Wahania cenowe mogą prowadzić do dużych strat, nawet całego inwestowanego kapitału.

Ryzyko płynności – od emitenta certyfikatu zależy w dużej mierze płynność i notowania dla kupna i sprzedaży certyfikatu. W przypadku niektórych certyfikatów, wolumen transakcji może być niższy, a spread między ceną podaży a popytu szerszy. Na skutek tego, mogą zaistnieć trudności w stosowaniu wytycznych inwestora, może także pojawić się niemożliwość wejścia bądź wycofania się z pozycji, co spowodować może zwiększenie straty z inwestycji.

Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom zmian kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych – od posiadanych certyfikatów, inwestor może płacić odsetki, które prowadzą do zwiększenia nakładów na inwestycję. Tego rodzaju opłaty mogą ulec podwyższeniu w przypadku podwyższenia stóp procentowych, na podstawie których są ustalane.

Ryzyko zmienności – zmienność dotyczy zmian cen aktywów bazowych, dopóki znajdują się one w obrocie. Aktywa bazowe o niższej płynności mają zazwyczaj wyższą zmienność, a tym samym szybsze zmiany cen. Ze względu na to, instrukcje klientów (zwłaszcza instrukcje rynkowe i typu stop) mogą być wypełniane przy zastosowaniu innych cen, niż istniejące w momencie wydania instrukcji.

Ryzyko strony przeciwnej – ponieważ stroną przeciwną w przypadku certyfikatów jest wyłącznie emitent, inwestor narażony jest na finansowe i handlowe ryzyko, włącznie z ryzykiem kredytowym, odnośnie tejże strony przeciwnej.

Ryzyko aktywów bazowych – ponieważ certyfikat jest instrumentem pochodnym danych aktywów bazowych, jego cena zależna jest od ceny tychże aktywów bazowych. Cena certyfikatu podlega więc takiemu samemu ryzyku, jak cena aktywów bazowych. Ryzyko aktywów bazowych może być podwyższone poprzez zastosowanie efektu dźwigni finansowej. Zakończenie obrotu danymi aktywami bazowymi może mieć wpływ na obrót odnośnymi certyfikatami, co może uniemożliwić wycofanie się z pozycji, a tym samym spowodować zwiększenie straty z inwestycji.

10. Warranty

Charakterystyka

Warrant (gwarancja subskrypcyjna) to instrument finansowy, którego cena zależy od ceny aktywów bazowych. W przeciwieństwie do prawa do akcji, warrant można wyłącznie zakupić. Nabywca warrantu ma prawo kupić lub sprzedać aktywa bazowe po ustalonej z góry cenie (cena realizacyjna). Aktywami bazowymi dla warrantu są przede wszystkim akcje, indeksy i towary. Emitentem warrantów są zazwyczaj banki. Za pomocą warrantów zarabiać można zarówno w przypadku wzrostu, jak i spadku na rynkach z ograniczonym ryzykiem.

Cena warrantu składa się z wartości czasowej i wewnętrznej. Wartość wewnętrzna to różnica między aktualną rynkową ceną aktywów bazowych a ceną docelową warrantu. Wartość czasowa jest kwotą powyżej wartości wewnętrznej, obejmującą oczekiwany przyszły zysk w czasie. Wraz ze zbliżającym się końcem okresu ważności warrantu, wartość czasowa spada, po końcu tego okresu jest zerowa. W związku z powyższym, pomimo prawidłowego oszacowania zmian ceny aktywów bazowych przez inwestora, wskutek spadku wartości czasowej inwestycja może przynieść straty.

Obrót warrantami odbywa się wyłącznie przez określony czas, po upływie którego ich wartość staje się zerowa.

Warranty kupna (Call warrant)

Nabywca warrantu ma prawo zakupić aktywa bazowe za z góry określoną cenę (cenę wykonania), czym zapewnia sobie konkretną cenę zakupu danych aktywów. Za to prawo musi zapłacić premię, która jed-

nocześnie stanowi maksymalną stratę na warrantcie. Inwestor osiąga zysk, gdy końcowa cena aktywów bazowych osiągnie wartość wyższą, niż ich cena rynkowa w momencie wykonania plus premia.

Warranty sprzedaży (Put warrant)

Nabywca warrantu sprzedaży ma prawo zbyć aktywa bazowe za z góry określoną cenę. Za to prawo zapłacić musi premię opcyjną, która jednocześnie stanowi maksymalną stratę na warrantcie. Inwestor osiąga zysk, gdy rynkowa cena aktywów bazowych będzie niższa, niż ich cena rynkowa w momencie wykonania minus premia.

Ryzyko

Ryzyko zmiany ceny – obrót warrantami ma miejsce zazwyczaj na rynku pozagiełdowym, gdzie cena ustalana jest na podstawie popytu i podaży. Ze względu na efekt dźwigni finansowej, nawet stosunkowo niewielka zmiana cen aktywów bazowych może spowodować nieproporcjonalne zwiększenie straty na inwestycji. Im mniejszy wymagany depozyt, tym większy efekt dźwigni finansowej, a tym samym – ryzyko. Obracając warrantami, inwestor może utracić nawet cały swój kapitał.

Ryzyko płynności – warrant emitowane są zazwyczaj przez banki w małych ilościach, wskutek czego możliwość obrotu nimi może być ograniczona ze względu na niską płynność. Niska płynność może spowodować trudności w stosowaniu wytycznych inwestora, może także pojawić się niemożliwość wejścia bądź wycofania się z pozycji, co spowodować może zwiększenie straty z inwestycji.

Ryzyko dewizowe – zyski i straty na transakcjach przeprowadzanych w obcej walucie podlegają wpływom

zmian kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych – zmiany stóp procentowych mają wpływ na cenę warrantów, a także pośredni wpływ na cenę aktywów bazowych.

Ryzyko zmienności – zmienność dotyczy zmian cen aktywów bazowych, dopóki znajdują się one w obrocie. Bardzo trudno jest przewidywać zmienność oraz jej wpływ na cenę warrantu. Spadek zmienności zazwyczaj obniża wartość czasową, a tym samym premię, przez co zwiększa ryzyko straty na zakupionych warrantach.

Ryzyko strony przeciwnej – ponieważ stroną przeciwną w obrocie warrantami jest Interactive Brokers UK, inwestor narażony jest na finansowe i handlowe ryzyko, włącznie z ryzykiem kredytowym, odnośnie tejże strony przeciwnej.

Ryzyko aktywów bazowych – ponieważ warrant jest instrumentem pochodnym danych aktywów bazowych, jego cena zależy od ceny tychże aktywów bazowych. Cena warrantu podlega więc takiemu samemu ryzyku, jak cena aktywów bazowych. Ryzyko aktywów bazowych może być podwyższone poprzez zastosowanie efektu dźwigni finansowej. Zakończenie obrotu danymi aktywami bazowymi może mieć wpływ na obrót odnośnymi warrantami, co może uniemożliwić wycofanie się z pozycji, a tym samym spowodować zwiększenie straty z inwestycji.

Warranty nie są instrumentami standaryzowanymi, przez co każdy warrant może posiadać własne specyficzne warunki.